

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про соціальні послуги

Цей Закон визначає основні організаційні та правові засади надання соціальних послуг, спрямованих на профілактику складних життєвих обставин, подолання або мінімізацію їх негативних наслідків, особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення основних термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) базові соціальні послуги - соціальні послуги, надання яких отримувачам соціальних послуг відповідно до цього Закону забезпечується Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, районними, районними у містах Києві та Севастополі державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, а також виконавчими органами сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад, створених згідно із законом та перспективним планом формування територій громад і визнаних Кабінетом Міністрів України спроможними в порядку, встановленому законом (далі - ради об'єднаних територіальних громад);

2) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах - збір, узагальнення та аналіз інформації про наявність на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці вразливих груп населення, осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, про їхні потреби у соціальних послугах, на основі результатів яких приймаються управлінські рішення щодо організації надання таких послуг;

3) вразливі групи населення - особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників;

4) забезпечення найкращих інтересів отримувачів соціальних послуг - дії та рішення, спрямовані на задоволення індивідуальних потреб отримувачів соціальних послуг відповідно до віку, статі, стану здоров'я, особливостей інтелектуального та фізичного розвитку, життєвого досвіду, родинної, культурної, етнічної та іншої належності, потреб та інтересів дітей, осіб з інвалідністю, осіб, визнаних недієздатними, осіб, цивільна дієздатність яких обмежена, осіб похилого віку, а також з урахуванням думки отримувачів соціальних послуг, якщо вони за віком, рівнем розвитку та станом здоров'я можуть її висловити;

5) малозабезпечена особа - особа, середньомісячний сукупний дохід якої за останніх шість календарних місяців, що передують місяцю звернення за наданням соціальних послуг, не перевищує двох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб. Середньомісячний сукупний дохід особи обчислюється шляхом ділення середньомісячного сукупного доходу її сім'ї на кількість членів сім'ї, які включаються до її складу. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення;

6) надавачі соціальних послуг - юридичні та фізичні особи, фізичні особи - підприємці, включені до розділу "Надавачі соціальних послуг" Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

7) об'єднання надавачів соціальних послуг - громадське об'єднання, засновниками та членами якого є надавачі соціальних послуг, метою діяльності якого є захист прав та інтересів надавачів соціальних послуг;

8) об'єднання отримувачів соціальних послуг - громадське об'єднання, засновниками та членами якого є отримувачі соціальних послуг, їхні законні представники, метою діяльності якого є захист прав та інтересів отримувачів соціальних послуг;

9) об'єднання працівників системи надання соціальних послуг - громадське об'єднання, засновниками та членами якого є працівники системи надання соціальних послуг, метою діяльності якого є захист прав та інтересів працівників системи надання соціальних послуг, а також інтересів громадян, пов'язаних із професійною діяльністю у системі надання соціальних послуг;

10) отримувачі соціальних послуг - особи/сім'ї, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах, яким надаються соціальні послуги;

11) оцінка якості соціальних послуг - результат показників якості наданої соціальної послуги;

12) оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах - аналіз належності особи/сім'ї до вразливих груп населення, її складних життєвих обставин та визначення індивідуальних потреб особи/сім'ї, переліку та обсягу соціальних послуг, яких потребує особа/сім'я;

13) показники якості соціальних послуг - сукупність індикаторів, що використовуються для оцінювання процесу та результатів діяльності надавача соціальних послуг на відповідність встановленим вимогам та результативності соціальних послуг щодо профілактики складних життєвих обставин, подолання або мінімізації їх негативних наслідків для осіб/сімей, які перебувають у таких обставинах;

14) Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг - автоматизована інформаційно-телекомунікаційна система, призначена для збирання, реєстрації, накопичення, зберігання, використання, знеособлення і знищення визначених цим Законом даних про надавачів та отримувачів соціальних послуг;

15) складні життєві обставини - обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я та розвиток особи, функціонування сім'ї, які особа/сім'я не може подолати самотійно.

Чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини:

а) похилий вік;

- б) часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті;
  - в) невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування;
  - г) психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин;
  - г) інвалідність;
  - д) бездомність;
  - е) безробіття;
  - є) малозабезпеченість особи;
  - ж) поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків;
  - з) ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини;
  - и) втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі;
  - і) жорстоке поводження з дитиною;
  - ї) насильство за ознакою статі;
  - й) домашнє насильство;
  - к) потрапляння в ситуацію торгівлі людьми;
  - л) шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією;
- 16) соціальне замовлення - засіб регулювання діяльності у системі надання соціальних послуг шляхом залучення на договірній основі надавачів соціальних послуг для задоволення потреб осіб/сімей у соціальних послугах відповідно до результатів визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;
- 17) соціальні послуги - дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають. Особі/сім'ї можуть надаватися одна або одночасно декілька соціальних послуг. Порядок організації надання соціальних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України;
- 18) супервізія - професійна підтримка працівників, які надають соціальні послуги, спрямована на подолання професійних труднощів, аналіз та усунення недоліків, вдосконалення організації роботи, стимулювання мотивації до роботи, дотримання етичних норм та стандартів надання соціальних послуг, запобігання виникненню професійного вигорання, забезпечення емоційної підтримки. Методичні рекомендації щодо супервізії затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 2. Основні цілі надання соціальних послуг

1. Соціальні послуги надаються для досягнення таких цілей:
  - 1) профілактика складних життєвих обставин;
  - 2) подолання складних життєвих обставин;

3) мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин.

Стаття 3. Основні принципи надання соціальних послуг

1. Надання соціальних послуг здійснюється на принципах:

- 1) дотримання прав людини, прав дитини та прав осіб з інвалідністю;
- 2) гуманізму;
- 3) забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
- 4) поваги до честі та гідності;
- 5) толерантності;
- 6) законності;
- 7) соціальної справедливості;
- 8) доступності та відкритості;
- 9) неупередженості та безпечності;
- 10) добровільності;
- 11) індивідуального підходу;
- 12) комплексності;
- 13) конфіденційності;
- 14) максимальної ефективності та прозорості використання надавачами соціальних послуг бюджетних та інших коштів;
- 15) забезпечення високого рівня якості соціальних послуг.

Стаття 4. Законодавство про соціальні послуги

1. Законодавство про соціальні послуги ґрунтується на [Конституції України](#) і складається з цього Закону, інших законів та нормативно-правових актів, прийнятих відповідно до цього Закону, що регулюють відносини у системі надання соціальних послуг, та міжнародних договорів України з питань надання соціальних послуг, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, встановлено інші норми, ніж передбачені цим Законом, застосовуються норми такого міжнародного договору.

Стаття 5. Сфера дії Закону

1. Дія цього Закону поширюється на громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах проживають або перебувають на території України, у тому числі на осіб, на яких поширюється дія [Закону України](#) "Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту", і належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Стаття 6. Використання інформації про отримувачів соціальних послуг

1. Використання інформації про отримувачів соціальних послуг, що стала відома під час реалізації цього Закону, та інформації, доступ до якої обмежений отримувачами соціальних послуг, здійснюється відповідно до законодавства про інформацію та захист персональних даних.

Розділ II

СИСТЕМА НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 7. Система надання соціальних послуг

1. Система надання соціальних послуг - це правова основа, принципи, способи і форми надання соціальних послуг, сукупність суб'єктів, що взаємодіють на всіх етапах організації надання соціальних послуг.

Стаття 8. Суб'єкти системи надання соціальних послуг

1. Суб'єктами системи надання соціальних послуг є:

- 1) уповноважені органи у сфері надання соціальних послуг;
- 2) отримувачі соціальних послуг;
- 3) надавачі соціальних послуг;
- 4) об'єднання працівників системи надання соціальних послуг;
- 5) об'єднання надавачів соціальних послуг;
- 6) об'єднання отримувачів соціальних послуг.

2. Суб'єкти системи надання соціальних послуг взаємодіють на всіх етапах реалізації цього Закону, зокрема щодо:

- 1) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;
- 2) розроблення та виконання програм надання соціальних послуг, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;
- 3) організації, фінансуванню та надання соціальних послуг;
- 4) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості та контролю за дотриманням вимог, встановлених законодавством про соціальні послуги.

Порядок взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 9. Основні напрями державної політики у сфері надання соціальних послуг

1. Основними напрямками державної політики у сфері надання соціальних послуг є:

- 1) визначення правових засад профілактики потрапляння осіб/сімей у складні життєві обставини, подолання або мінімізації негативних наслідків таких обставин;
- 2) управління системою надання соціальних послуг;
- 3) створення умов для формування та розвитку ринку соціальних послуг;
- 4) розроблення та виконання державних та місцевих цільових програм;
- 5) визначення переліку соціальних послуг;
- 6) організація надання соціальних послуг;
- 7) здійснення науково-методичного, інформаційного, кадрового забезпечення системи надання соціальних послуг;

- 8) забезпечення дотримання державних стандартів соціальних послуг;
- 9) залучення громадських об'єднань, благодійних та релігійних організацій до участі в реалізації цього Закону.

Стаття 10. Основні засади функціонування системи надання соціальних послуг

1. Основними засадами функціонування системи надання соціальних послуг є:
  - 1) профілактичний характер;
  - 2) відповідність соціальних послуг потребам осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах;
  - 3) безперервність, послідовність надання соціальних послуг та їх різноманітність, що забезпечуються шляхом взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг;
  - 4) забезпечення державних гарантій у сфері надання соціальних послуг та монополізації на ринку соціальних послуг;
  - 5) рівність прав, обов'язків та відповідальності надавачів соціальних послуг державного та недержавного секторів.

Стаття 11. Уповноважені органи системи надання соціальних послуг

1. До уповноважених органів системи надання соціальних послуг належать:
  - 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення;
  - 2) Рада міністрів Автономної Республіки Крим, місцеві державні адміністрації;
  - 3) виконавчі органи міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад.
2. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, належать:
  - 1) забезпечення формування державної політики у сфері надання соціальних послуг та здійснення управління системою надання соціальних послуг;
  - 2) нормативно-правове, організаційно-методичне та інформаційне забезпечення надання соціальних послуг;
  - 3) організація та координація підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги;
  - 4) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості та оприлюднення відповідних результатів;
  - 5) контроль за додержанням вимог цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;
  - 6) забезпечення створення та функціонування Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;
  - 7) координація діяльності місцевих державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування та надавачів соціальних послуг щодо реалізації державної політики у сфері надання соціальних послуг;

8) збір, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації щодо надання соціальних послуг, кращого національного та міжнародного досвіду надання соціальних послуг;

9) затвердження державних стандартів соціальних послуг;

10) здійснення міжнародного співробітництва з питань надання соціальних послуг;

11) вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг відповідно до закону.

3. До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій належать:

1) забезпечення реалізації державної політики у сфері надання соціальних послуг на регіональному рівні;

2) узагальнення визначених районними державними адміністраціями, виконавчими органами міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад потреб у соціальних послугах, оприлюднення відповідних результатів;

3) інформування населення регіону про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

4) забезпечення ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на регіональному рівні;

5) затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм в частині забезпечення потреб осіб/сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;

6) здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

7) здійснення на регіональному рівні моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості та оприлюднення відповідних результатів;

8) координація діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг на регіональному рівні;

9) забезпечення взаємодії надавачів соціальних послуг та органів, установ, закладів, фізичних осіб - підприємців, які в межах своєї компетенції надають на регіональному рівні допомогу вразливим групам населення та особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їх захист;

10) збір, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації щодо надання соціальних послуг, сприяння впровадженню кращого досвіду надання соціальних послуг;

11) організація та забезпечення підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги;

12) забезпечення надання на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до їхніх потреб;

13) здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів, спрямованих на фінансування соціальних послуг;

14) забезпечення дотримання прав отримувачів соціальних послуг;

15) призначення керівників утворених ними надавачів соціальних послуг, діяльність яких фінансується за рахунок коштів відповідного бюджету;

16) вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг відповідно до закону.

До повноважень Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій належать також повноваження, передбачені пунктом 4 частини четвертої цієї статті.

4. До повноважень районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад належать:

1) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах, у тому числі із залученням надавачів соціальних послуг недержавного сектору, оприлюднення відповідних результатів;

2) інформування населення про перелік соціальних послуг, їх зміст і порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

3) здійснення заходів для виявлення вразливих груп населення та осіб/сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах;

4) забезпечення за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї надання базових соціальних послуг особам/сім'ям відповідно до їхніх потреб, вжиття заходів з надання інших соціальних послуг таким особам/сім'ям шляхом створення мережі надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору та/або залучення надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проектів, соціальних програм тощо), та/або на умовах договору з уповноваженими органами, передбаченими пунктами 2 і 3 частини першої цієї статті;

5) затвердження, забезпечення фінансування та виконання регіональних програм в частині забезпечення потреб осіб/сімей у соціальних послугах, розроблених за результатами визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;

6) забезпечення підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників надавачів соціальних послуг, утворених ними;

7) координація діяльності суб'єктів системи надання соціальних послуг на місцевому рівні;

8) забезпечення взаємодії надавачів соціальних послуг та органів, установ, закладів, фізичних осіб - підприємців, які в межах своєї компетенції надають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади допомогу вразливим групам населення та особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їх захист;

9) збір, аналіз та поширення відповідно до законодавства інформації щодо надання соціальних послуг, сприяння впровадженню кращого досвіду надання соціальних послуг;

10) забезпечення ведення Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг на місцевому рівні;

11) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості, оприлюднення відповідних результатів;

12) здійснення контролю за цільовим використанням бюджетних коштів, спрямованих на фінансування соціальних послуг;

13) здійснення контролю за додержанням вимог цього Закону у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України;

14) забезпечення дотримання прав отримувачів соціальних послуг;

15) призначення керівників утворених ними надавачів соціальних послуг, діяльність яких фінансується за рахунок коштів відповідного бюджету/бюджетів;

16) вирішення інших питань щодо надання соціальних послуг відповідно до закону.

Моніторинг надання соціальних послуг та оцінка їх якості здійснюються у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, за методикою, затвердженою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 12. Отримувачі соціальних послуг

1. Отримувач соціальних послуг має право на:

1) отримання соціальних послуг відповідно до умов та порядку їх надання, визначених законодавством про соціальні послуги та договором про надання соціальних послуг;

2) повагу до честі і гідності, уважне та гуманне ставлення з боку суб'єктів системи надання соціальних послуг;

3) отримання від суб'єктів системи надання соціальних послуг повної та вичерпної інформації про свої права, обов'язки, порядок і умови надання соціальних послуг у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

4) індивідуальний підхід, що враховує потреби кожної особи/сім'ї;

5) вільний вибір надавачів соціальних послуг;

6) відмову від соціальних послуг, крім випадків обов'язкового надання соціальних послуг, визначених законом;

7) конфіденційність інформації особистого характеру, що стала відома суб'єктам системи надання соціальних послуг під час реалізації цього Закону;

8) доступ до інформації, що міститься в його особовій справі як отримувача соціальних послуг;

9) повагу до приватного життя, на свободу думки та висловлювань;

10) захист своїх прав і законних інтересів, у тому числі в судовому порядку;

11) отримання від надавачів соціальних послуг у письмовому вигляді обґрунтування відмови у наданні соціальних послуг;

12) участь в оцінюванні його потреб у соціальних послугах;

13) спілкування зі своїми рідними, близькими та іншими особами;

14) одночасне одержання кількох соціальних послуг;

15) інші права, передбачені законодавством про соціальні послуги.

Реалізація прав отримувачів соціальних послуг здійснюється з урахуванням необхідності забезпечення найкращих інтересів отримувачів соціальних послуг.

2. Отримувачі соціальних послуг, їхні законні представники зобов'язані:

1) надавати повну і достовірну інформацію, необхідну для визначення їхніх потреб у соціальних послугах, права на отримання соціальних послуг та визначення умов договору про надання соціальних послуг;

2) виконувати умови договору про надання соціальних послуг;

3) дотримуватися правил внутрішнього розпорядку роботи надавачів соціальних послуг;

4) своєчасно інформувати надавачів соціальних послуг про всі обставини, що впливають на надання або припинення надання соціальних послуг;

5) ставитися з повагою до надавачів соціальних послуг та їх працівників;

6) не перешкоджати наданню соціальних послуг, у тому числі іншим особам;

7) дбайливо ставитися до майна надавачів соціальних послуг, що використовується під час надання соціальних послуг.

Стаття 13. Надавачі соціальних послуг

1. Надавачі соціальних послуг провадять свою діяльність відповідно до законодавства про соціальні послуги, на підставі установчих та інших документів, якими визначено перелік соціальних послуг та категорії осіб, яким надаються такі послуги, за умови забезпечення їх відповідності критеріям діяльності надавачів соціальних послуг, встановленим Кабінетом Міністрів України.

Надавачі соціальних послуг можуть належати до державного, комунального або недержавного секторів.

2. До надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору належать надавачі соціальних послуг, утворені органами, зазначеними у [частині першій](#) статті 11 цього Закону, діяльність яких фінансується за рахунок коштів відповідного бюджету/бюджетів.

До надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору належать:

1) установи/заклади надання соціальних послуг (стаціонарні, реабілітаційні, тимчасового перебування);

2) інші установи/заклади соціальної підтримки (обслуговування), у тому числі спеціалізовані служби підтримки осіб, постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

З метою оптимізації та комплексного підходу до надання соціальних послуг можуть утворюватися комплексні установи/заклади надання соціальних послуг, структурні або відокремлені (територіальні) підрозділи яких надають різні соціальні послуги різним групам населення.

Керівник надавача соціальних послуг державного/комунального сектору призначається на посаду на конкурсній основі за контрактом. Положення про конкурсну комісію, умови та порядок проведення конкурсу затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Типове положення про установи/заклади, що надають соціальні послуги, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Соціальні послуги можуть надаватися у центрах зайнятості, закладах охорони здоров'я, освіти, культури тощо.

3. До надавачів соціальних послуг недержавного сектору належать підприємства, установи, організації, крім визначених частиною другою цієї статті, громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації, фізичні особи - підприємці та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності.

4. Працівники надавачів соціальних послуг державного/комунального та недержавного секторів та фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, забезпечують надання соціальних послуг на професійній основі відповідно до вимог цього Закону.

До працівників надавачів соціальних послуг державного/комунального та недержавного секторів належать фахівці та професіонали (соціальні працівники, фахівці із соціальної роботи, соціальні менеджери та інші) та соціальні робітники.

Кваліфікаційні вимоги до працівників надавачів соціальних послуг, порядок атестації фахівців та професіоналів надавачів соціальних послуг визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації фахівців та професіоналів надавачів соціальних послуг здійснюють заклади освіти (у тому числі заклади післядипломної освіти), що мають відповідну ліцензію, видану в установленому порядку. До підвищення кваліфікації зазначених фахівців та професіоналів можуть залучатися громадські об'єднання, міжнародні організації, благодійні, релігійні та неурядові організації, установи та організації, що мають досвід роботи з відповідними вразливими групами населення. Програми підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації таких осіб затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти, за погодженням із центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації соціальних робітників здійснюються шляхом формального або неформального професійного навчання відповідно до законодавства.

Фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, проходять підготовку та перепідготовку у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

Уповноважені органи у системі надання соціальних послуг можуть проводити семінари, тренінги тощо для працівників, які надають соціальні послуги, та фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності.

5. Оплата праці працівників надавачів соціальних послуг має забезпечувати належні матеріально-побутові умови для ефективної діяльності працівників, підвищувати престижність професії, сприяти підвищенню кваліфікації працівників.

Умови оплати праці працівників надавачів соціальних послуг державного/комунального сектору визначаються Кабінетом Міністрів України. Місцеві

органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування можуть встановлювати додаткові стимулюючі виплати працівникам надавачів соціальних послуг.

6. Фізичні особи, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, можуть надавати соціальні послуги з догляду на непрофесійній основі без проходження навчання та дотримання державних стандартів соціальних послуг отримувачам соціальних послуг з числа членів своєї сім'ї, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом, мають взаємні права і обов'язки та є:

1) особами з інвалідністю I групи;

2) дітьми з інвалідністю;

3) громадянами похилого віку з когнітивними порушеннями;

4) невиліковно хворими, які через порушення функцій організму не можуть самостійно пересуватися та самообслуговуватися;

5) дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які є хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежні), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги. Перелік зазначених тяжких захворювань, розладів, травм, станів дітей, яким не встановлено інвалідність, затверджує Кабінет Міністрів України.

7. Фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, виплачується компенсація за догляд.

Розмір компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на непрофесійній основі, незалежно від кількості осіб, за якими здійснюється догляд, розраховується як різниця між прожитковим мінімумом на одну особу в розрахунку на місяць, встановленим законом на 1 січня календарного року, в якому надаються соціальні послуги, та середньомісячним сукупним доходом фізичної особи - надавача соціальної послуги за попередніх шість місяців, що передують місяцю подання заяви про згоду надавати соціальні послуги. Середньомісячний сукупний дохід фізичної особи - надавача соціальної послуги обчислюється шляхом ділення середньомісячного сукупного доходу її сім'ї на кількість членів сім'ї, які включаються до її складу. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Розмір компенсації за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, визначається з розрахунку 70 відсотків мінімальної заробітної плати у погодинному розмірі за одну годину догляду за однією особою, але не більше 360 годин на місяць.

Компенсація за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, виплачується фізичним особам - надавачам соціальних послуг, які не перебувають у трудових відносинах, не є фізичними особами - підприємцями, не провадять незалежної професійної діяльності (наукової, літературної, артистичної, художньої, освітньої або

викладацької, а також медичної, юридичної практики, у тому числі адвокатської, нотаріальної діяльності тощо), не перебувають на обліку як безробітні.

Компенсація за догляд фізичним особам, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності на професійній основі, виплачується відповідно до тристороннього договору про надання соціальних послуг з догляду, що укладається у письмовій формі між фізичною особою - надавачем соціальних послуг з догляду, отримувачем соціальних послуг з догляду або його законним представником та структурним підрозділом з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчих органів міської ради міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад.

Однією з істотних умов такого договору є кількість годин надання соціальних послуг з догляду на місяць.

Порядок подання та оформлення документів, призначення і виплати компенсації за догляд затверджує Кабінет Міністрів України.

8. Надавачі соціальних послуг зобов'язані:

1) забезпечувати найкращі інтереси отримувачів соціальних послуг під час надання таких послуг;

2) забезпечувати навчання та підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги;

3) проводити оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах;

4) взаємодіяти з іншими суб'єктами системи надання соціальних послуг, а також з органами, установами, закладами, фізичними особами - підприємцями, які в межах своєї компетенції надають на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці або територіальної громади допомогу вразливим групам населення та особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах, та/або здійснюють їх захист;

5) інформувати населення та кожного отримувача соціальних послуг про перелік соціальних послуг, які вони надають, зміст та обсяги таких послуг, умови і порядок їх отримання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

6) надавати допомогу отримувачам соціальних послуг у вирішенні їхніх соціально-побутових питань, у тому числі шляхом представлення їхніх інтересів;

7) вносити відомості про отримувачів соціальних послуг до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

8) дотримуватися принципів надання соціальних послуг;

9) надавати соціальні послуги відповідно до державних стандартів соціальних послуг;

10) не розголошувати інформацію особистого характеру, що стала їм відома під час надання отримувачам соціальних послуг;

11) сприяти здійсненню моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості уповноваженими органами у системі надання соціальних послуг;

12) додержуватися інших вимог законодавства про соціальні послуги.

9. Надавачі соціальних послуг мають право:

1) запитувати та отримувати в органах державної влади та органах місцевого самоврядування інформацію, необхідну для організації надання соціальних послуг;

2) залучати на договірній основі підприємства, установи, організації до надання соціальних послуг;

3) залучати грошові кошти та інші ресурси (людські, матеріальні, інформаційні тощо), необхідні для надання соціальних послуг.

10. Надавачі соціальних послуг за рахунок власних коштів гарантують працівникам, які надають соціальні послуги:

1) створення належних умов для професійної діяльності;

2) проведення профілактичного медичного огляду;

3) захист професійної честі, гідності та ділової репутації, у тому числі в судовому порядку;

4) підвищення кваліфікації у встановленому порядку;

5) забезпечення спеціальним одягом, взуттям, інвентарем, велосипедами, проїзними квитками або виплату грошової компенсації за їх придбання;

6) створення безпечних умов праці;

7) забезпечення супервізії.

11. До надання соціальних послуг можуть залучатися волонтери відповідно до закону.

Стаття 14. Об'єднання працівників системи надання соціальних послуг, об'єднання надавачів та отримувачів соціальних послуг

1. Уповноважені органи системи надання соціальних послуг у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, можуть залучати на платній або безоплатній основі об'єднання працівників системи надання соціальних послуг, об'єднання надавачів та отримувачів соціальних послуг до:

1) визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах;

2) здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінки їх якості, аналізу відповідності соціальних послуг визначеним потребам у соціальних послугах;

3) інформування населення про перелік соціальних послуг, їх зміст та порядок надання у формі, доступній для сприйняття особами з будь-яким видом порушення здоров'я;

4) підвищення професійної компетентності/кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги;

5) розроблення та/або вдосконалення нормативно-правових актів з питань надання соціальних послуг, з питань підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників, які надають соціальні послуги, та фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності;

6) вивчення та впровадження кращого досвіду надання соціальних послуг;

7) здійснення моніторингу взаємодії суб'єктів системи надання соціальних послуг;

- 8) надання допомоги особам у реалізації права на отримання соціальних послуг;
- 9) розроблення місцевих програм, що передбачають надання соціальних послуг.

2. Об'єднання працівників системи надання соціальних послуг, об'єднання надавачів та отримувачів соціальних послуг мають право здійснювати інші заходи з питань надання соціальних послуг відповідно до законодавства про соціальні послуги та статуту таких об'єднань.

Стаття 15. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг

1. Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг (далі - Реєстр) створюється для забезпечення:

- 1) реалізації права особи/сім'ї на соціальні послуги;
- 2) профілактики складних життєвих обставин;
- 3) подолання складних життєвих обставин;
- 4) мінімізації негативних наслідків складних життєвих обставин;
- 5) обліку надавачів, отримувачів соціальних послуг та послуг, що їм надаються;
- 6) координації діяльності у системі надання соціальних послуг.

2. Реєстр складається з розділів про надавачів соціальних послуг, окремо - про фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, та про отримувачів соціальних послуг.

3. До розділу про надавачів соціальних послуг (крім фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності) вносяться такі відомості:

1) найменування (для фізичних осіб - підприємців - прізвище, ім'я, по батькові), у тому числі скорочене (за наявності);

2) ідентифікаційний код юридичної особи згідно з Єдиним державним реєстром підприємств і організацій України чи реєстраційний номер облікової картки платника податків фізичної особи - підприємця з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

3) організаційно-правова форма, вид громадського об'єднання, благодійної чи релігійної організації;

4) місцезнаходження (для юридичної особи) та місце реєстрації місця проживання або місце фактичного проживання (для фізичної особи - підприємця), контактні телефони;

5) перелік соціальних послуг, які має право надавати надавач соціальних послуг, їх зміст та обсяг, умови і порядок отримання;

6) дата та результати здійснення уповноваженими органами контролю за дотриманням надавачем соціальних послуг вимог, встановлених законодавством про соціальні послуги.

4. До розділу про надавачів соціальних послуг - фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, вносяться такі відомості:

1) прізвище, ім'я, по батькові;

2) реєстраційний номер облікової картки платника податків згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

3) число, місяць, рік народження;

4) стать;

5) громадянство;

6) місце реєстрації місця проживання або місце фактичного проживання (перебування);

7) номер контактного телефону;

8) місце (адреса) надання соціальних послуг з догляду, прізвище, ім'я, по батькові та реєстраційний номер облікової картки платника податків з Державного реєстру фізичних осіб - платників податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта) отримувача соціальних послуг.

5. До розділу про отримувачів соціальних послуг вносяться такі відомості:

1) прізвище, ім'я, по батькові;

2) реєстраційний номер облікової картки платника податків згідно з Державним реєстром фізичних осіб - платників податків або серія та номер паспорта (для фізичних осіб, які через свої релігійні переконання відмовилися від прийняття реєстраційного номера облікової картки платника податків, повідомили про це відповідний контролюючий орган і мають відмітку в паспорті про право здійснювати платежі за серією та номером паспорта);

3) число, місяць, рік народження;

4) стать;

5) громадянство;

6) місце реєстрації місця проживання або місце фактичного проживання (перебування);

7) місце навчання та/або місце роботи;

8) номер контактного телефону;

9) дата звернення про надання соціальних послуг;

10) дата та найменування юридичної особи, прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи, яка повідомила про особу/сім'ю, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, що загрожують життю та здоров'ю особи/сім'ї. Згода на внесення

персональних даних про фізичну особу, яка повідомила про особу/сім'ю, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, що загрожують життю та здоров'ю особи/сім'ї, надається цією особою з дотриманням вимог [Закону України](#) "Про захист персональних даних";

11) відомості про уповноважений орган системи надання соціальних послуг та/або надавача соціальних послуг, який розглянув заяву/повідомлення про надання соціальних послуг;

12) дата та результати здійснення оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах (чинники, що зумовили складні життєві обставини, короткий опис складних життєвих обставин, перелік та обсяг соціальних послуг, яких потребує особа);

13) дата прийняття рішення про надання/відмову у наданні соціальних послуг;

14) підстави відмови у наданні соціальних послуг;

15) відомості про надавачів соціальних послуг;

16) дата укладення договору про надання соціальних послуг;

17) місце (адреса) надання соціальних послуг;

18) вичерпний перелік заходів з реалізації індивідуального плану надання соціальних послуг;

19) дата та результати здійснення моніторингу надання соціальних послуг, оцінка їх якості.

6. Формування Реєстру здійснюється шляхом внесення до нього відповідної інформації уповноваженими органами системи надання соціальних послуг та надавачами соціальних послуг (крім фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності).

Внесення відомостей до Реєстру здійснюється протягом однієї доби з моменту настання відповідної події (надходження звернення/повідомлення про надання соціальних послуг, здійснення оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах, прийняття рішення про надання/відмову у наданні соціальних послуг, надання соціальних послуг, у тому числі тих, що надаються одноразово, екстрено (кризово) тощо).

7. Доступ до Реєстру надається:

1) працівникам надавача соціальних послуг, до посадових обов'язків яких належить внесення інформації до Реєстру, фізичним особам - підприємцям, які не використовують найману працю, - в частині внесення до Реєстру інформації, визначеної цим Законом, а також перегляду внесеної ними інформації;

2) працівникам уповноважених органів системи надання соціальних послуг, до посадових обов'язків яких належить формування/реалізація державної політики у сфері надання соціальних послуг, - в частині внесення до Реєстру інформації, визначеної цим Законом, а також перегляду всієї інформації, що міститься в Реєстрі.

Доступ зазначених працівників до Реєстру здійснюється з використанням електронного цифрового підпису, сумісного з програмним забезпеченням Реєстру.

8. Держателем Реєстру є центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

9. Адміністратором Реєстру є державне підприємство, визначене центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення, що належить до сфери його управління.

Адміністратор Реєстру здійснює заходи із створення, впровадження і супроводження програмного забезпечення Реєстру, відповідає за його технічне і технологічне забезпечення, збереження та захист даних Реєстру, здійснює технічні і технологічні заходи з надання, блокування та анулювання доступу до Реєстру, організовує та проводить навчання щодо роботи з Реєстром.

10. Дані про отримувачів соціальних послуг зберігаються у Реєстрі протягом трьох років після завершення отримання ними соціальних послуг, про надавачів соціальних послуг - фізичних осіб, які надають соціальні послуги з догляду відповідно до цього Закону без здійснення підприємницької діяльності, - протягом трьох років після завершення надання ними соціальних послуг, про інших надавачів соціальних послуг - протягом трьох років після припинення їхньої діяльності з надання соціальних послуг відповідно до закону.

11. Порядок формування, ведення та доступу до Реєстру затверджує Кабінет Міністрів України.

Сукупність відомостей про фізичних осіб (персональні дані), що містяться в Реєстрі, є інформацією з обмеженим доступом. Оброблення таких відомостей здійснюється з дотриманням вимог [Закону України "Про захист персональних даних"](#).

Інформація з Реєстру використовується з додержанням вимог законів України ["Про інформацію"](#) та ["Про захист персональних даних"](#) виключно для потреб, визначених законодавством про соціальні послуги.

Розділ III

КЛАСИФІКАЦІЯ, ТИПИ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ТА ПОРЯДОК ЇХ НАДАННЯ

Стаття 16. Класифікація соціальних послуг

1. Соціальні послуги поділяються на послуги, спрямовані на:

1) соціальну профілактику - запобігання виникненню складних життєвих обставин та/або потраплянню особи/сім'ї в такі обставини;

2) соціальну підтримку - сприяння подоланню особою/сім'єю складних життєвих обставин;

3) соціальне обслуговування - мінімізацію для особи/сім'ї негативних наслідків складних життєвих обставин, підтримку їх життєдіяльності, соціального статусу та включення у громаду.

2. Соціальні послуги за типами поділяються на:

1) прості соціальні послуги, що не передбачають надання постійної або систематичної комплексної допомоги (інформування, консультування, посередництво, надання притулку, представництво інтересів тощо);

2) комплексні соціальні послуги, що передбачають узгоджені дії фахівців з надання постійної або систематичної комплексної допомоги (догляд, виховання, спільне проживання, соціальний супровід, кризове втручання, підтримане проживання, соціальна адаптація, соціальна інтеграція та реінтеграція тощо);

3) комплексні спеціалізовані соціальні послуги, що надаються певній категорії отримувачів соціальних послуг (ВІЛ-інфікованим особам, особам із залежністю від психотропних речовин, особам, які постраждали від торгівлі людьми, біженцям, особам із психічними розладами та іншим);

4) допоміжні соціальні послуги, що надаються у вигляді натуральної допомоги (продукти харчування, предмети і засоби особистої гігієни, санітарно-гігієнічні засоби для прибирання, засоби догляду, одяг, взуття та інші предмети першої необхідності, організація харчування, забезпечення паливом тощо) та технічних послуг (транспортні послуги, переклад жестовою мовою тощо).

3. Соціальні послуги залежно від місця надання поділяються на послуги, що надаються:

1) за місцем проживання/перебування отримувача соціальних послуг (вдома);

2) у приміщенні надавача соціальних послуг:

стаціонарно - в умовах цілодобового перебування (проживання) отримувача соціальної послуги із забезпеченням харчуванням та умовами для проживання;

напівстаціонарно - протягом визначеного часу доби з умовами для нічного або денного перебування;

3) за місцем перебування отримувача соціальних послуг поза межами місця проживання та приміщення надавача соціальних послуг, у тому числі на вулиці.

4. Соціальні послуги залежно від строку надання поділяються на послуги, що надаються:

1) екстрено (кризово) - невідкладно (протягом доби) у зв'язку з обставинами, що загрожують життю та/або здоров'ю отримувача соціальних послуг;

2) постійно - не менше одного разу на місяць протягом більше одного року;

3) тимчасово - не менше одного разу на місяць протягом до одного року;

4) одноразово.

5. Перелік соціальних послуг, що надаються відповідно до цього Закону, визначається класифікатором соціальних послуг, який затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

6. Базовими є такі соціальні послуги:

1) догляд вдома, денний догляд;

2) підтримане проживання;

3) соціальна адаптація;

4) соціальна інтеграція та реінтеграція;

5) надання притулку;

6) екстрене (кризове) втручання;

7) консультування;

8) соціальний супровід;

- 9) представництво інтересів;
- 10) посередництво (медіація);
- 11) соціальна профілактика;
- 12) натуральна допомога;
- 13) фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору;
- 14) переклад жестовою мовою;
- 15) догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних;
- 16) супровід під час інклюзивного навчання;
- 17) інформування.

7. Перелік та порядок надання соціальних послуг за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування регулюються законодавством про загальнообов'язкове державне соціальне страхування.

Стаття 17. Державний стандарт соціальних послуг

1. Соціальні послуги надаються надавачами соціальних послуг державного, комунального, недержавного секторів незалежно від джерел фінансування відповідно до державних стандартів соціальних послуг.

2. У державному стандарті соціальних послуг:

- 1) встановлюються вимоги щодо забезпечення необхідного рівня доступності соціальних послуг, зокрема на кожному етапі їх надання;
- 2) визначаються зміст та обсяг, норми і нормативи, умови та порядок надання соціальних послуг, показники їх якості.

3. Державні стандарти соціальних послуг та порядок їх розроблення затверджуються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 18. Ведення випадку

1. Надання соціальних послуг здійснюється шляхом ведення випадку, що включає такі етапи:

- 1) аналіз заяви/звернення про надання соціальних послуг, повідомлення про осіб/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах або в ситуаціях, що загрожують життю чи здоров'ю особи;
- 2) оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах;
- 3) прийняття рішення про надання соціальних послуг з урахуванням індивідуальних потреб особи/сім'ї;
- 4) розроблення індивідуального плану надання соціальних послуг;
- 5) укладення договору про надання соціальних послуг;
- 6) виконання договору про надання соціальних послуг та індивідуального плану надання соціальних послуг;
- 7) здійснення моніторингу надання соціальних послуг та оцінки їх якості.

2. Ведення випадку не застосовується у разі надання соціальних послуг одноразово, екстрено (кризово).

Стаття 19. Звернення про надання соціальних послуг

1. Підставою для розгляду питання надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів є подання до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської ради міст обласного значення, ради об'єднаної територіальної громади за місцем проживання/перебування особи:

- 1) заяви особи або її законного представника про надання соціальних послуг;
- 2) звернення, повідомлення інших осіб в інтересах осіб/сімей, які потребують соціальних послуг.

У разі звернення особи або її законного представника безпосередньо до надавача соціальних послуг такий надавач зобов'язаний надати їм допомогу в поданні заяви про надання соціальних послуг до структурного підрозділу з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської ради міст обласного значення, ради об'єднаної територіальної громади не пізніше наступного робочого дня.

2. Підставою для розгляду питання про надання соціальних послуг надавачами соціальних послуг недержавного сектору (крім соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів) є подані їм заява, звернення, повідомлення про надання соціальних послуг, передбачені частиною першою цієї статті.

3. У разі виявлення особи, яка за станом здоров'я не спроможна самостійно прийняти рішення про необхідність надання їй соціальних послуг, заяву про надання соціальних послуг зобов'язані подати законний представник такої особи, орган опіки та піклування або структурний підрозділ з питань соціального захисту населення районних, районних у містах Києві та Севастополі державних адміністрацій, виконавчого органу міської ради міст обласного значення, ради об'єднаної територіальної громади.

4. Порядок подання заяви, звернення, повідомлення про надання соціальних послуг визначається Порядком організації надання соціальних послуг.

Стаття 20. Оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах

1. Оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах здійснюється шляхом аналізу документів, фактів та інформації, зібраних під час спілкування з особою/сім'єю та їхнім найближчим оточенням, а також отриманих від юридичних та фізичних осіб у встановленому порядку.

2. Оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах здійснюють фахівець із соціальної роботи, соціальний працівник, соціальний менеджер. У разі необхідності до оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах залучаються медичні, педагогічні працівники, психологи, реабілітологи, ерготерапевти та інші фахівці.

Оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах здійснюється протягом п'яти робочих днів з дня одержання заяви, звернення, повідомлення про надання соціальних послуг.

3. Порядок оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 21. Прийняття рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг

1. Рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів приймає структурний підрозділ з питань соціального захисту населення уповноважених органів системи надання соціальних послуг, передбачених [пунктами 2 і 3](#) частини першої статті 11 цього Закону. Рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг надавачами соціальних послуг недержавного сектору приймає відповідний надавач.

2. Рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг приймається протягом 10 робочих днів з дня одержання заяви, звернення, повідомлення про надання соціальних послуг за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах.

Рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг екстрено (кризово) приймається невідкладно, не пізніше однієї доби з моменту одержання відповідної заяви, звернення, повідомлення.

3. Рішення про надання чи відмову у наданні соціальних послуг не пізніше трьох робочих днів після його прийняття видається або надсилається заявнику. У рішенні про надання соціальних послуг обов'язково зазначаються результати оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах та надавач соціальних послуг. Рішення про відмову у наданні соціальних послуг має бути вмотивованим.

4. Рішення про відмову у наданні соціальної послуги може бути оскаржено у судовому порядку.

5. Рішення про обов'язкове надання соціальних послуг (проходження індивідуальних корекційних програм) приймається стосовно:

- 1) батьків, які не виконують батьківських обов'язків;
- 2) осіб, які вчинили насильство за ознакою статі, домашнє насильство чи жорстоке поводження з дітьми;
- 3) осіб, до яких застосовуються заходи пробації відповідно до закону;
- 4) осіб, яких судом направлено на проходження програми для кривдників;
- 5) в інших випадках, передбачених законом.

Стаття 22. Договір про надання соціальних послуг

1. Договір про надання соціальних послуг укладається в письмовій формі між надавачем та отримувачем соціальних послуг чи його законним представником.

Типовий договір про надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

2. Істотними умовами договору про надання соціальних послуг є назва соціальних послуг, умови їх надання та вартість, права, обов'язки та відповідальність сторін, строк дії договору та інші умови, які сторони визнають істотними.

3. Невід'ємною частиною договору про надання соціальних послуг є індивідуальний план надання соціальних послуг.

В індивідуальному плані надання соціальних послуг, крім заходів, передбачених у державному стандарті соціальних послуг, зазначаються інші заходи, які потрібно здійснити для надання таких послуг, а також відомості про необхідні ресурси, періодичність і строки здійснення заходів, відповідальні виконавці.

4. Надання соціальних послуг, що надаються одноразово, екстрено (кризово), здійснюється без укладення договору.

5. У разі якщо надавач соціальних послуг надає особі одночасно кілька соціальних послуг, укладається один договір про надання соціальних послуг та складається один індивідуальний план надання соціальних послуг.

6. Продовження строку дії договору про надання соціальних послуг здійснюється за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах.

Оцінювання потреб особи/сім'ї у соціальних послугах здійснюється не менш як за 30 календарних днів до закінчення строку дії договору, якщо інше не передбачено таким договором.

Стаття 23. Послуги, що надаються екстрено (кризово)

1. Соціальні послуги екстрено (кризово) надаються у разі наявності загрози життю чи здоров'ю особи.

2. Підтвердженням надання соціальних послуг екстрено (кризово) повнолітній особі є акт про надання соціальних послуг, що містить відомості про отримувача та надавача таких послуг, надані соціальні послуги, строки, дати їх надання.

Форма акта про надання соціальних послуг затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Підтвердженням надання соціальних послуг екстрено (кризово) дитині є акт проведення оцінки рівня безпеки дитини, форма якого затверджується Кабінетом Міністрів України.

Стаття 24. Відмова та припинення надання соціальних послуг

1. Підставою для відмови у наданні соціальних послуг є:

1) відсутність потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї;

2) ненадання надавачем соціальних послуг тих соціальних послуг, яких потребує особа.

Особі може бути відмовлено у наданні соціальних послуг у разі наявності у особи відповідно до медичного висновку медичних протипоказань, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я. Рішення про надання соціальних послуг приймається після усунення таких протипоказань.

Не може бути відмовлено у наданні соціальних послуг у разі наявної загрози життю чи здоров'ю особи, домашнього насильства, насильства за ознакою статі або жорстокого поводження з дітьми.

2. Підставою для припинення надання соціальних послуг є:

1) відсутність потреби у соціальних послугах за результатами оцінювання потреб особи/сім'ї;

2) закінчення строку дії договору про надання соціальних послуг, крім випадків, передбачених [частиною шостою](#) статті 22 цього Закону;

3) зміна місця проживання/перебування отримувача соціальних послуг, що унеможлиблює надання соціальних послуг;

4) невиконання без поважних причин отримувачем соціальних послуг вимог, визначених договором про надання соціальних послуг;

5) виявлення/встановлення недостовірності поданих отримувачем соціальних послуг інформації/документів при зверненні за їх наданням, що унеможлиблює подальше надання таких соціальних послуг;

6) смерть отримувача соціальних послуг;

7) дострокове розірвання договору про надання соціальних послуг за ініціативи отримувача соціальних послуг;

8) ліквідація (припинення діяльності) надавача соціальних послуг або припинення надання ним відповідних соціальних послуг.

У разі виявлення в отримувача соціальних послуг відповідно до медичного висновку медичних протипоказань, перелік яких затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я, надання соціальних послуг тимчасово припиняється на строк до усунення таких протипоказань без розірвання договору про надання соціальних послуг.

Не може бути припинено надання соціальних послуг у разі наявної загрози життю чи здоров'ю особи, домашнього насильства, насильства за ознакою статі або жорстокого поводження з дітьми.

3. Рішення про відмову у наданні соціальних послуг та припинення надання соціальних послуг надається особі, яка звернулася із заявою про надання соціальних послуг, отримувачу соціальних послуг (або їхнім законним представникам) у письмовій формі із зазначенням причини відмови або припинення.

У разі відмови у наданні соціальних послуг з підстави, зазначеної у пункті 2 частини першої цієї статті, та у разі припинення надання соціальних послуг з підстави, зазначеної у пункті 8 частини другої цієї статті, додатково зазначається інформація про надавачів соціальних послуг, які здійснюють надання відповідних соціальних послуг.

4. Надавач соціальних послуг надсилає Київській та Севастопольській міським, районним, районним у містах Києві та Севастополі державним адміністраціям, виконавчим органам міських рад міст обласного значення, рад об'єднаних територіальних громад інформацію про факти відмови/припинення надання соціальних послуг з підстав, передбачених абзацом другою частини третьої цієї статті, не пізніше трьох робочих днів з дня прийняття відповідного рішення для врахування під час визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах та організації їх надання.

5. У разі якщо отримувач соціальних послуг без поважних причин не виконує вимоги, визначені договором про надання соціальних послуг, надавач соціальних послуг надсилає отримувачу соціальних послуг або його законному представнику письмове повідомлення про дату, з якої буде припинено надання соціальних послуг у разі подальшого невиконання умов договору. Надання соціальних послуг припиняється із зазначених причин не менше ніж через 15 календарних днів з дня надсилання відповідного письмового повідомлення одержувачу соціальних послуг або його законному представнику.

6. Особи/сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах або належать до вразливих груп населення, отримувачі соціальних послуг (або їхні законні представники) мають право відмовитися від отримання соціальних послуг, крім випадків, передбачених законом.

Відмова від отримання соціальних послуг оформляється в письмовій формі (заява).

Розділ IV

ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ФІНАНСУВАННЯ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 25. Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах

1. Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах здійснюється щороку шляхом збирання, узагальнення та аналізу інформації, у тому числі з урахуванням статі, віку, місця проживання відповідних категорій осіб/сім'ей.

2. Визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах здійснюється на підставі, але не виключно:

1) соціально-демографічних даних про вразливі групи населення та осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;

2) результатів оцінювання потреб особи/ сім'ї у соціальних послугах;

3) інформації про надавачів соціальних послуг та їхні можливості.

3. Порядок визначення потреб населення адміністративно-територіальної одиниці/територіальної громади у соціальних послугах затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 26. Соціальне замовлення

1. Надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення здійснюється за рахунок бюджетних коштів.

2. Соціальні послуги надаються шляхом соціального замовлення відповідно до державного стандарту соціальних послуг.

3. Залучення надавачів соціальних послуг до надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення здійснюється через оголошення уповноваженими органами системи надання соціальних послуг, визначеними [пунктами 2 і 3](#) частини першої статті 11 цього Закону, конкурсу на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів.

Рішення про проведення конкурсу на надання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів приймається не пізніше 1 березня відповідного бюджетного періоду або не пізніше 30 календарних днів після внесення змін до відповідного бюджету.

4. Забезпечення надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення здійснюється шляхом компенсації надавачам соціальних послуг вартості наданих ними соціальних послуг.

5. Порядок надання соціальних послуг шляхом соціального замовлення та компенсації надавачам вартості соціальних послуг затверджується Кабінетом Міністрів України. Форми відповідних документів та інструкція з їх заповнення затверджуються

центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Стаття 27. Фінансування надання соціальних послуг

1. Фінансування надання соціальних послуг здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, спеціальних фондів, коштів підприємств, установ та організацій, плати за соціальні послуги, коштів благодійної допомоги (пожертвувань) та інших джерел, не заборонених законом.

Стаття 28. Оплата соціальних послуг

1. Соціальні послуги надаються отримувачам:

- 1) за рахунок бюджетних коштів;
- 2) з установами диференційованої плати залежно від доходу отримувача соціальних послуг;
- 3) за рахунок отримувача соціальних послуг або третіх осіб.

2. Надавачі соціальних послуг державного та комунального секторів надають соціальні послуги:

1) за рахунок бюджетних коштів:

а) незалежно від доходу отримувача соціальних послуг:

особам, які постраждали від торгівлі людьми і отримують соціальну допомогу відповідно до законодавства у сфері протидії торгівлі людьми, особам, які постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі, дітям з інвалідністю, особам з інвалідністю I групи, дітям-сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, особам з їх числа віком до 23 років, сім'ям опікунів, піклувальників, прийомним сім'ям, дитячим будинкам сімейного типу, сім'ям патронатних вихователів, дітям, визначеним [пунктом 5](#) частини шостої статті 13 цього Закону, - всі соціальні послуги;

іншим категоріям осіб - соціальні послуги з інформування, консультування, надання притулку, представництва інтересів, перекладу жестовою мовою, а також соціальні послуги, що надаються екстрено (кризово);

б) отримувачам соціальних послуг, крім зазначених у пункті 1 цієї частини, середньомісячний сукупний дохід яких становить менше двох прожиткових мінімумів для відповідної категорії осіб, - всі соціальні послуги.

3. З установами диференційованої плати в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, надаються соціальні послуги отримувачам соціальних послуг, середньомісячний сукупний дохід яких перевищує два прожиткові мінімуми, але не перевищує чотири прожиткові мінімуми для відповідної категорії осіб.

4. За рахунок отримувача соціальних послуг або третіх осіб надаються соціальні послуги:

1) отримувачам соціальних послуг, середньомісячний сукупний дохід яких перевищує чотири прожиткові мінімуми для відповідної категорії осіб;

2) понад обсяги, визначені державним стандартом соціальних послуг.

5. Середньомісячний сукупний дохід отримувача соціальних послуг для визначення права на отримання соціальних послуг за рахунок бюджетних коштів або з установами диференційованої плати визначається за попередні шість місяців, що передують місяцю

звернення за наданням соціальних послуг, та обчислюється шляхом ділення середньомісячного сукупного доходу його сім'ї на кількість членів сім'ї, які включаються до її складу. Методика обчислення середньомісячного сукупного доходу сім'ї затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

6. У разі залучення до надання соціальних послуг надавачів соціальних послуг недержавного сектору (шляхом соціального замовлення, державно-приватного партнерства, конкурсу соціальних проєктів, соціальних програм тощо) оплата соціальних послуг, що надаються за рахунок бюджетних коштів, у тому числі з установами диференційованої плати, здійснюється шляхом компенсації надавачам вартості таких послуг.

7. Уповноважені органи системи надання соціальних послуг, визначені [пунктами 2 і 3](#) частини першої статті 11 цього Закону, мають право приймати рішення про надання за рахунок бюджетних коштів інших соціальних послуг та/або іншим категоріям осіб, ніж передбачені частиною другою цієї статті.

8. Рішення про звільнення отримувача соціальних послуг від плати за соціальні послуги, що надаються надавачами соціальних послуг недержавного сектору, приймається такими надавачами самостійно.

9. Розмір плати за соціальні послуги визначає надавач соціальних послуг залежно від змісту та обсягу послуг, що надаються. Порядок регулювання тарифів на соціальні послуги затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ V

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ

Стаття 29. Відповідальність за порушення вимог законодавства про соціальні послуги

1. Особи, винні у бездіяльності в організації надання соціальних послуг, порушенні вимог законодавства про соціальні послуги, несуть відповідальність згідно із законом.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО З ПИТАНЬ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стаття 30. Участь України у міжнародному співробітництві з питань надання соціальних послуг

1. Україна бере участь у міжнародному співробітництві з питань надання соціальних послуг відповідно до національного та міжнародного законодавства.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, та вводить в дію з 1 січня 2020 року.

2. З дня введення в дію цього Закону визнати таким, що втратив чинність, [Закон України](#) "Про соціальні послуги" (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 45, ст. 358; 2004 р., № 50, ст. 537; 2009 р., № 38, ст. 535; 2010 р., № 9, ст. 76; 2011 р., № 42, ст.

435; 2012 р., № 19-20, ст. 173; 2013 р., № 3, ст. 22, № 27, ст. 282, № 41, ст. 549; 2016 р., № 10, ст. 99; 2018 р., № 5, ст. 35).

3. Внести зміни до таких законів України:

1) у [Законі України](#) "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту" (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., № 45, ст. 425 із наступними змінами):

а) перше речення [пункту 21](#) частини першої статті 12 викласти в такій редакції:

"21) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду";

б) перше речення [пункту 25](#) частини першої статті 13 викласти в такій редакції:

"25) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду";

в) перше речення [пункту 20](#) частини першої статті 14 викласти в такій редакції:

"20) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду";

г) перше речення [пункту 22](#) частини першої статті 15 викласти в такій редакції:

"22) позачергове обслуговування закладами та установами, що надають соціальні послуги з догляду";

2) у [Законі України](#) "Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст. 18 із наступними змінами):

а) [абзац шостий](#) частини першої статті 1 викласти в такій редакції:

"забезпечення реалізації права на соціальні послуги, створення мережі установ та закладів, що надають соціальні послуги, забезпечення зміцнення і розвитку їх матеріально-технічної бази";

б) у [статті 24](#) слова "надається соціально-побутове обслуговування вдома державними установами" виключити;

в) [статтю 35](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 35. Соціальні послуги громадянам похилого віку

Громадянам похилого віку надаються соціальні послуги відповідно до Закону України "Про соціальні послуги";

г) [статті 36, 37 і 38](#) виключити;

3) [статтю 34](#) Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 24, ст. 170 із наступними змінами) доповнити частиною четвертою такого змісту:

"4. До відання виконавчих органів міських рад міст обласного значення та рад об'єднаних територіальних громад, крім повноважень, визначених пунктом "а" частини першої цієї статті, належить забезпечення надання соціальних послуг відповідно до закону";

4) у [частині першій](#) статті 23 Закону України "Про місцеві державні адміністрації" (Відомості Верховної Ради України, 1999 р., № 20-21, ст. 190; 2006 р., № 12, ст. 104; 2011 р., № 44, ст. 461; 2014 р., № 20-21, ст. 731; 2016 р., № 10, ст. 99):

пункт 2 після слів "розвиток матеріально-технічної бази" доповнити словами "установ та закладів, що надають соціальні послуги";

доповнити пунктом 12 такого змісту:

"12) реалізує державну політику у сфері надання соціальних послуг відповідно до закону";

5) [пункт 8](#) частини першої статті 14 Закону України "Про органи самоорганізації населення" (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 48, ст. 254; 2018 р., № 46, ст. 371) після слів "позбавленим батьківського піклування" доповнити словами "іншим вразливим групам населення";

6) у [Законі України](#) "Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні" (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 2-3, ст. 36 із наступними змінами):

а) в абзаці двадцятому статті 1 слова "соціального обслуговування" виключити;

б) у статті 9:

в абзаці п'ятому слова "соціальним обслуговуванням" виключити;

в абзаці шостому слова "закладів соціального обслуговування" виключити;

в) абзац одинадцятий частини другої статті 12 викласти в такій редакції:

"заклади та установи незалежно від типу та форми власності, що надають соціальні послуги";

г) в абзаці сьомому статті 24 слова "соціальне обслуговування" виключити;

г) у частині другій статті 37 слова "соціально-побутове влаштування та обслуговування" виключити;

7) у [Законі України](#) "Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю" (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., № 23, ст. 284 із наступними змінами):

а) у [статті 1](#):

абзаци третій і четвертий викласти в такій редакції:

"оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді - аналіз належності сімей, дітей та молоді до вразливих груп населення, перебування у складних життєвих обставинах та визначення індивідуальних потреб сімей, дітей та молоді, переліку та обсягу необхідних соціальних послуг, інших видів соціальної підтримки, соціальної допомоги;

соціальна робота з сім'ями, дітьми та молоддю - професійна діяльність, спрямована на запобігання, мінімізацію негативних наслідків та подолання складних життєвих обставин сімей, дітей та молоді, посилення їхньої здатності до реалізації власного життєвого потенціалу";

абзаци п'ятий - десятий виключити;

абзац одинадцятий викласти в такій редакції:

"фахівець із соціальної роботи - особа, яка має відповідну освіту та кваліфікацію, відповідає вимогам, установленим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення";

б) [абзац четвертий](#) статті 4 викласти в такій редакції:

"вразливі групи населення, з якими здійснюється соціальна робота";

в) [розділ II](#) доповнити статтею 6¹ такого змісту:

"Стаття 6¹. Зміст соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю

Соціальна робота передбачає оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді, планування, організацію, координацію та надання їм соціальних послуг, державних соціальних допомог, пільг, компенсаційних виплат та іншої соціальної підтримки, а також здійснення моніторингу надання соціальних послуг.

Соціальні послуги надаються відповідно до законодавства.

До основних соціальних послуг, що надаються при здійсненні соціальної роботи сім'ям, дітям та молоді, належать соціальна профілактика, соціальна реабілітація, соціальний супровід, консультування.

Соціальна підтримка передбачає здійснення заходів, спрямованих на:

формування відповідального батьківства, навчання батьків навичкам, необхідним для всебічного розвитку та виховання дітей;

розвиток різних форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

запобігання негативним явищам та їх подолання.

Державні соціальні допомоги, пільги, компенсаційні виплати надаються відповідно до законодавства";

г) у [статті 7](#):

абзац четвертий виключити;

абзац шостий викласти в такій редакції:

"забезпечення дотримання державних стандартів соціальних послуг";

г) [статті 8](#), [10](#) і [11](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 8. Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді

Соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді здійснюється шляхом надання комплексу соціальних послуг. Соціальні послуги сім'ям, дітям та молоді надаються відповідно до законодавства";

"Стаття 10. Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді

Соціальна реабілітація сімей, дітей та молоді передбачає здійснення:

заходів, спрямованих на оптимізацію і коригування ставлення сімей, дітей та молоді до відповідального батьківства, формування у них навичок до самообслуговування, самостійного проживання та інтеграції в суспільство;

соціального патронажу дітей, які відбували покарання у виді позбавлення волі, та молодих людей, які відбували покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі.

Стаття 11. Оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді

Оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді здійснюється відповідно до закону";

д) у [статті 12](#):

абзац третій викласти в такій редакції:

"надання соціальних послуг, соціальної допомоги, соціальної підтримки сім'ям, дітям та молоді з метою відновлення їхніх соціальних функцій, реалізації системи заходів щодо запобігання негативним явищам та їх подолання, запобігання потрапляння сімей, дітей та молоді у складні життєві обставини";

абзац п'ятий виключити;

абзац шостий викласти в такій редакції:

"впровадження державних стандартів соціальних послуг, нових форм, методів проведення соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю";

е) [статті 14](#) і [15](#) виключити;

є) [статті 17](#) і [18](#) викласти в такій редакції:

"Стаття 17. Центри соціальних служб

Здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг різним категоріям населення покладається на республіканський Автономної Республіки Крим, обласні, Київський та Севастопольський міські, районні, міські, районні у містах, селищні та сільські центри соціальних служб.

Основними завданнями республіканського Автономної Республіки Крим, обласних, Київського та Севастопольського міських центрів соціальних служб є:

методична допомога громадам у здійсненні соціальної роботи, наданні соціальних послуг, організація навчання із соціальної роботи, надання соціальних послуг;

організація інформування громад щодо сімейних цінностей, профілактики соціального сирітства, недопущення насильства, жорстокого поводження з дітьми;

проведення навчальних заходів для надавачів соціальних послуг, спеціалістів виконавчих органів місцевого самоврядування, які здійснюють управління системою надання соціальних послуг сім'ям та дітям.

Для виконання своїх завдань республіканський Автономної Республіки Крим, обласні, Київський та Севастопольський міські центри соціальних служб можуть утворювати тренінгові центри та мобільні консультаційні пункти.

Основними завданнями районних, міських, районних у містах, селищних та сільських центрів соціальних служб є:

проведення соціально-профілактичної роботи, спрямованої на запобігання потраплянню у складні життєві обставини осіб та сімей з дітьми;

надання особам та сім'ям з дітьми комплексу соціальних послуг відповідно до їхніх потреб згідно з переліком, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики у сфері сім'ї та дітей, з метою подолання складних життєвих обставин та мінімізації негативних наслідків таких обставин.

Для реалізації своїх повноважень районні, міські, районні у містах, селищні та сільські центри соціальних служб утворюють:

1) стаціонарні служби (відділення), що здійснюють:

роботу із запобігання відмовам від новонароджених дітей;

соціально-психологічну реабілітацію дітей;

соціальну адаптацію осіб із числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;

надання тимчасового притулку сім'ям з дітьми;

2) денні служби (відділення), що здійснюють:

соціально-психологічну підтримку внутрішньо переміщених осіб, учасників антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії Російської Федерації у Донецькій та Луганській областях та членів їхніх сімей;

соціальний супровід сімей, які потрапили у складні життєві обставини;

соціальний супровід прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу, сімей опікунів та усиновителів;

соціальний патронаж дітей та молодих людей, які перебувають у конфлікті з законом;

денний догляд за дітьми з інвалідністю та дітьми, яким не встановлено інвалідність, але які є хворими на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежні), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дітьми, які отримали тяжку травму, потребують трансплантації органа, потребують паліативної допомоги. Перелік зазначених тяжких захворювань, розладів, травм, станів дітей, яким не встановлено інвалідність, затверджується Кабінетом Міністрів України;

3) мобільну бригаду екстреного реагування.

Стаття 18. Повноваження працівників, що здійснюють соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю

До повноважень соціального менеджера належать:

планування, організація, координація, моніторинг здійснення соціальної роботи, надання соціальних послуг у територіальній громаді;

залучення ресурсів територіальної громади для здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг;

звітування місцевому органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування про здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг у територіальній громаді;

підготовка та подання до місцевого органу виконавчої влади, органу місцевого самоврядування пропозицій щодо удосконалення місцевих програм, що передбачають здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг;

проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг;

здійснення оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді;

здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг відповідно до закону.

Рекомендації соціального менеджера в межах виконання його повноважень є обов'язковими для розгляду місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та обов'язковими для виконання фахівцями із соціальної роботи, соціальними працівниками.

До повноважень фахівця із соціальної роботи належать:

проведення оцінювання потреб у соціальних послугах сімей, дітей та молоді;

планування соціальної роботи, надання соціальних послуг, соціальної допомоги, визначення методів соціальної роботи;

надання соціальних послуг;

представлення інтересів отримувача соціальних послуг в установах та організаціях;

здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг відповідно до закону.

До повноважень соціального працівника належать:

надання соціальних послуг відповідно до результатів оцінювання потреб сімей, дітей та молоді;

формування знань, умінь, навичок отримувача соціальних послуг відповідно до індивідуального плану надання соціальних послуг;

здійснення інших повноважень щодо соціальної роботи та надання соціальних послуг відповідно до закону.

Кваліфікаційні вимоги до соціальних менеджерів, фахівців із соціальної роботи, соціальних працівників визначаються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері соціального захисту населення.

Підвищення кваліфікації та проведення атестації соціальних менеджерів, фахівців із соціальної роботи, соціальних працівників здійснюються відповідно до законодавства.

До здійснення соціальної роботи та надання соціальних послуг можуть залучатися волонтери відповідно до законодавства";

ж) у [статті 19](#) слова "державному та" виключити;

з) [абзац п'ятий](#) статті 20 викласти в такій редакції:

"недотримання державних стандартів соціальних послуг";

и) у тексті [Закону](#) слова "центри соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді", "фахівці з соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю" в усіх відмінках і числах замінити відповідно словами "центри соціальних служб", "фахівці із соціальної роботи" у відповідному відмінку і числі;

8) у [частині першій](#) статті 31 Закону України "Про Раду міністрів Автономної Республіки Крим" (Відомості Верховної Ради України, 2012 р., № 2-3, ст. 3; 2015 р., № 11, ст. 75; 2018 р., № 46, ст. 371):

доповнити пунктом 3¹ такого змісту:

"3) реалізація державної політики у сфері надання соціальних послуг відповідно до закону";

пункт 16 після слів "розвитку матеріально-технічної бази" доповнити словами "установ та закладів, що надають соціальні послуги".

4. Кабінету Міністрів України з метою створення належних умов для реалізації цього Закону вжити заходів щодо приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів, забезпечивши набрання ними чинності одночасно з введенням у дію цього Закону, шляхом:

1) приведення своїх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

2) забезпечення приведення міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом та прийняття ними нормативно-правових актів, передбачених цим Законом.

Президент України

П.ПОРОШЕНКО

**м. Київ
17 січня 2019 року
№ 2671-VIII**